

USTANOVA
DR. ANTONA
TRSTENJAKA

**Ustanova dr. Antona Trstenjaka (v nadaljevanju U.A.T.)
Magdalenski trg 11
2000 Maribor**

**PREDLOG DELA IN AKTIVNOSTI
USTANOVE DR. ANTONA TRSTENJAKA ZA LETO 2022 in 2023**

Osnutek pripravil:

Dušan Gerlovič – predsednik uprave

Ljubljana – Maribor, maj 2022

1. UVOD

Ustanova dr. Antona Trstenjaka (U.A.T.) v letu 2022 praznuje 30 letnico uradnega delovanja (1992 – 2022). V tem času smo sofinancirali več kot 120 postdiplomskih specialističnih, magistrskih in doktorskih štipendistov na različnih strokovnih področjih in izvedli oz. podprli več kot 100 različnih projektov (strokovnih in znanstvenih kongresov, knjižnih izdaj, javnih tribun, razvojnih in kulturnih ter ostalih projektov). V te namene smo porabili več kot 520.000 EUR in smo ena od boljših in najdejavnějšíh slovenskih ustanov, ki deluje na filozofiji in izročilu akademika Antona Trstenjaka, da moramo »kot maloštevilen narod držati vkup in ustvarjati na vrhunski ravni«.

S svojim 30 letnim delovanjem je U.A.T. nedvomno doprinesla k razvoju svojega ciljnega prostora med rekama Drave in Mure (gre za področje Slovenskih goric, Prlekije in Haloz) ter tudi same Slovenije.

V letih 2019 - 2021 nas je presenetila pandemija covid 19, ki je izpostavila večje število vseslovenskih civilno-družbenih problemov, kot tudi dejstvo, da je na področju civilne organiziranosti globalne in slovenske družbe, kamor sodi tudi delovanje U.A.T., smiselno na novo ovrednotiti poslanstvo in delovanje celotnega področja, kot rudi same U.A.T. Nove ekonomsko-družbene prilike (globalna energetska, prehrambena in varnostna kriza, ki je posledica vojne med Ukrajino in Rusijo) in novi celostni razvojni izzivi Slovenije kot ožjega področja Slovenskih goric, Haloz in Prlekije, zahtevajo temeljit razmislek o nadaljnjem razvoju naše dejavnosti in izvajanju aktivnosti, ki bodo dejansko koristile razvoju lokalnih skupnosti in pridobivanju vrhunskih kadrov.

Velja izpostaviti, da v skladu s statutom poteče mandat obstoječi upravi, zato je potrebno razpravo o nadaljnjem delovanju postaviti zelo široko in na podlagi dosedanjega dobrega dela uprave zagotoviti dobro in uspešno delovanje U.A.T. tudi v bodoče. U.A.T. mora biti tudi pobudnica za spremembo (dopolnitev) Zakona o ustanovah, ki je pomanjkljiv in ne odraža zahtev po dobri organiziranosti in delovanju slovenskih ustanov v spremenjenih družbenih pogojih.

Ne glede na pogoje delovanja in različnih omejitev s katerimi se je ukvarjala uprava U.A.T. smo pripravili obsežen program dela in aktivnosti ter predloge za izboljšanje izvajanja poslanstva U.A.T.. Osnutek dajemo v razpravo in pričakujemo, da bo dopolnjen s strani lokalnih skupnosti (županov), razvojnih agencij, naših štipendistov in samih ustanoviteljev U.A.T. na skupščini, dne 16.6.2022.

Osnovne naloge in poslanstvo U.A.T. morajo izhajati iz splošne sporočilnosti akademika Antona Trstenjaka, ki se mora izkazovati v praktičnem izvajanju koristnih dejavnosti, ki bodo

služile gospodarskemu, kulturnemu in celostnemu razvoju Slovenskih goric, Haloz, Prlekije in celotne Slovenije. Trenutni globalni družbeni čas ne zahteva samo materialnega delovanja, predvsem gre tudi za to, da je nujno potrebno revitalizirati splošne moralno-etične vrednote, ki so v času zagotavljanja globalnih korporacijskih dobičkov in destabilizacije svetovne politike (vplivi vojne v Ukrajini) ter povečanih družbenih razhajanj slovenske družbe, izgubile svoj osnovni pomen in obče-človeško-kulturno vrednoto. Vrniti in zagovarjati moramo izhodišče, ki je temeljna sporočilnost akademika Antona Trstenjaka, da je »človek človeku človek«.

2. PREDLOG DELA IN AKTIVNOSTI ZA POSLOVNI LETI 2022 in 2023

U.A.T. bo v letu 2022 delovala na naslednjih tradicionalnih projektih in ostalih aktivnostih:

2.1. Sofinanciranje (štipendiranje) podiplomskega študija in pomoči pri izvedbi projektov preko javnega razpisa za:

- **Štipendiranje podiplomskega študija, ki bo imel velik doprinos za ciljno regijo (Haloze, Prlekijo in Slovenske Gorice), in bo temeljil na novem pravilniku podeljevanja štipendij (usmerjenost k praktično koristnim študijem, ki bodo pomagali predvsem mladim ljudem ostati, delati in prosperirati v ciljni regiji).**

Za ta namen predvidevamo okvirni znesek cca 10.000 – 15.000€.

S strani ECM imamo na voljo 2 x 2000€ za študije na njihovi ustanovi.

S strani CGS d.o.o. imamo na voljo 2000€, kjer se daje prednost študijem in programom na področju turizma, kulture in razvoja podeželja.

Opomba: preučiti je potrebno še možnosti sodelovanja s posameznimi gospodarskimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi, da se poišče skupni interes za sofinanciranje določenega podiplomskega študija za potrebe ciljnega projekta ali smeri študija. Preučili bomo sodelovanje z Magno (Grac, Avstrija) in nekaterimi drugimi močnimi gospodarski subjekti na področju SV Slovenije. Upoštevali bomo potencialne možnosti sodelovanja glede na trenutne gospodarske in razvojne trende (tukaj so mišljene raziskave in študij s področja naravo-varstva, naravoslovja, upravljanja energetskih virov in kmetijstva).

- **Sofinanciranje inovativnih in razvojnih projektov, s katerimi bomo sooblikovali gospodarski, kulturni in celostni razvoj ciljnega prostora.**

Predviden obseg sredstev za ta namen je cca 10.000-15.000€.

2.2. Izvedba tradicionalnega reza in trgatve Trstenjakove trte v Ljubljani, predvidoma v

mesecu marcu in v septembru 2022-2023. V zvezi s tem se izvedejo tudi dodatne aktivnosti in sicer:

- Podpis tripartitne pogodbe med MOL-om, Omizjem slovenskega reda vitezov vina in U.A.T. za ureditev trajnostne pravice do urejevanja stene na kateri je kip akademika A. Trstenjaka in ob kateri raste Trstenjakova trta.
- Celostna ureditev stene in montaža novega lesenega ogrodja na katerem sloni Trstenjakova trta.

2.3. Organizacija ali so-organizacija pomembnih javnih dogodkov, s katerimi bomo sooblikovali politično-gospodarski in celostni razvoj ciljnega prostora oz. Slovenije:

- 2.3.1. V dogovoru z Univerzo v Mariboru, Univerzo v Ljubljani in SAZU-jem javno razpravo (kongres) na temo 30 letnega delovanja U.A.T. s poudarkom na implementaciji Trstenjakove sporočilnosti v SLO prostor.
- 2.3.2. Za zagotavljanje materialnih osnov in pridobivanje večjih finančnih spodbud za ciljno področje oz. razvoj visokega šolstva v SV Sloveniji ter za spodbujanje celovitega sodelovanja z župani iz ciljnega prostora, izobraževalnimi ustanovami in državnimi organi se izvajajo poglobljeni stiki in razprave. Pomoč pri izvedbi teh dejavnosti bodo nudili naslednji promotorji (svetovalci) U.A.T. za področja: kmetijstvo (dr. Stanko Vršič), pravne zadeve (mag. Andrej Janežič), za lokalne skupnosti (Jelka Zidarič), za finančne zadeve (mag. Samo Lubej), za visokošolsko izobraževanje (dr. Ludvik Toplak), za sponzorsko področje (Gorazd Orešek).
- 2.3.3. Izvedba aktivnosti oz. skupnih projektov za hitrejši razvoj gimnazij na Ptuju, Ljutomeru in Ormožu. Projekte in aktivnosti bodo posredovale gimnazije same (za to je zadolžen odbor, ki ga sestavljajo ravnatelji vseh treh gimnazij). Osnova teh dejavnosti je posredovanje sporočilnosti akademika A. Trstenjaka mladim in priprava ter sofinanciranje projektov, ki jih bobo izvajale gimnazije v korist inovativnega razvoja ciljnega področja.

2.4. Ostale dejavnosti U.A.T. v letu 2022 in 2023:

- Razgovori o možni ureditvi Trstenjakove spominske sobe v Negovskem gradu in na OŠ Negova.
- Širša razprava z ustanovitelji, štipendisti in župani o nadaljnjem delovanju U.A.T., skladno s spremenjenimi globalnimi domačimi in tujimi družbenimi pogoji in potrebami za celostni razvoj ciljnega prostora.

- Dodatna ureditev spletnega predstavitve U.A.T. (predstavitev tudi v tujem jeziku).
- Izvedba promocijskih aktivnosti v medijih in ureditev FB profila za učinkovito spletno komunikacijo.
- Izvedba predstavitvenih obiskov v vseh občinah oz. županih, ki ne sodelujejo z U.A.T..
- Izvedba redne skupščine U.A.T..
- Izvedba obiskov za možna sodelovanja v projektih z gospodarskimi subjekti s področja ciljnega prostora in zainteresiranimi gopsodarskimi organizacijami v Sloveniji in tujini.
- Izvedba in sodelovanje na promocijskih prireditvah posameznih lokalnih skupnosti, državnih institucij in ostalih organizacij, ki lahko doprinesejo k povečanemu ugledu in materialnim koristim U.A.T. ter ciljnega prostora.

3. OSNUTEK FINANČNEGA NAČRTA U.A.T ZA LETO 2022 in 2023

Prihodki:

1. Članarine občin	15.000 EUR
2. Prihodki iz fundusa/premoženja	12.000
3. Štipendije/pogodba ECM	4.000
4. Štipendije SGC d.o.o.	2.000
5. Ostali sponzorski prihodki	4.000
Skupaj prihodki:	37.000 EUR

Odhodki:

1. Štipendije	10.000 EUR
2. Projekti	10.000
3. Promocijske aktivnosti	1.000
4. Rez in trgatev Trstenjakove trte	1.000
5. Poslovanje U.A.T.	13.500
6. Reprezentanca	500
7. Rezervni sklad	1.000
Skupaj:	37.000 EUR

Predlog za spremembo letne članarine za občine:

650 EUR (prej 500 EUR): za občine , ki imajo do 5.000 prebivalcev

1.300 EUR (prej 1.000 EUR): za občine, ki imajo med 5.000 – 10.000 prebivalcev

1950 EUR (prej 1.500 EUR): za občine, ki imajo nad 10.000 prebivalcev.

Obrazložitev: članarina za občine je ista že od ustanovitve U.A.T. , ne glede na vse podražitve fiksnih in ostalih stroškov za delovanje U.A.T..

Pri finančnem načrtu za leto 2022 in 2023 bi želeli izpostaviti, da nam je v letu 2021, nakljub izrednim razmeram in težkemu gospodarskemu in finančnemu položaju uspelo zbrati več finančnih sredstev s strani občin, kot prejšnja leta in največ, od kar smo delovanje U.A.T. leta 2017 revitalizirali. To razumemo kot potrditev našega dobrega dela sedanje uprave in ponovno povečanje in vračanje prepoznavnosti, koristnosti in ugleda U.A.T. v prostoru Slovenskih goric, Haloz in Prlekije kot tudi med državnimi organi in v slovenskem akademskem prostoru.

Kot našo ciljno regijo ali ciljni prostor lahko opredelimo prostor med rekama Muro in Dravo (36 občin, ki so nastale iz nekdanjih upravnih enot v Ormožu, Ljutomeru, Lenartu, Ptujju in Gornji Radgoni). Seznam občin je na spletni strani www.trstenjak.org. Kot je razvidno iz finančnega plana za leto 2022, predvidevamo da bomo od občin zbrali najmanj 15.000€ članarin. V 2021 smo zbrali članarino iz 18 občin v višini 14.000 EUR, v letu 2020 smo prejeli iz tega naslova le 12.500, še manj pa v letu 2019, samo 11.000 EUR. Opazen je trend prepoznavnosti in zaupanja v delovanje U.A.T. V letu 2021 ni plačalo članarine 15 občin. Tem občinam nameravamo posebej predstaviti pomen našega delovanja in jih tako pridobiti k aktivnemu sodelovanju. V letu 2022 in 2023 načrtujemo, da bomo s ciljnim obiski pri županih plačila iz tega naslova povečali vsaj za 10 odstotkov.

Še dodaten finančni potencial vidimo v sodelovanju s podjetji iz ciljne regije ali ostalih delov Slovenije, katerih interes je lahko samo družbeno udejstvovanje ali aktivni gospodarski interes v našem ciljnem prostoru.

Na področju naložbene politike se je leto 2021 po večjih nihanjih izteklo uspešno, saj smo izkoristili nihaj vrednosti delnic in jih dokupili, ko so bile bistveno cenejše. Za letos načrtujemo delno prerazporeditev naložbena portfelja v naložbene razrede, ki so se v preteklosti izkazali za donosne in hkrati manj občutljive za borzna nihanja.

Prav tako nameravamo v letu 2022 in 2023 preučiti možnosti za aktivno sodelovanje v kakšnem od EU projektov. Tukaj izvajamo določene aktivnosti za sodelovanje s kakšno od

specializiranih agencij, ki delujejo na tem področju, saj je za odpravljanje negativnih učinkov pandemije covid 19 in vojne v Ukrajini EU zagotovila večja finančna sredstva.

4. SKLEPNE MISLI

V letu 2022 in 2023 si bomo ne glede na otežene razmere, ki jih določa post-covidno stanje in poostrene razmere na gospodarskem področju (pridobivanje sponzorskih in donatorskih sredstev za delovanje U.A.T.), prizadevali nadaljevati uspešno in aktivno sodelovanje z občinami iz ciljnega območja, gospodarstvom, državnimi organi in civilno sfero. Želimo sodelovati z vsemi, ki lahko s proaktivnim delovanjem doprinesejo k vsestranskemu razvoju ciljne regije in U.A.T. nasploh.

Za doseg te ciljev predlagamo, da se uprava U.A.T. in Nadzorni odbor za mandatno obdobje 2023 – 2027 organizirata v naslednji sestavi:

Uprava:

1. mag. Andrej Janežič (advokat, štipendist U.A.T.)
 2. Milan Gabrovec (župan Markovec)
 3. Jelka Zidarič Trstenjak (dir. občinske uprave Občine Središče ob Dravi)
 4. Gorazd Orešek (sponzorji)
 5. Dušan Gerlovič (štipendist U.A.T.).
- Izvršni direktor U.A.T.: mag. Samo Lubej (štipendist U.A.T.).

Nadzorni odbor:

1. Branko Šumenjak (svetnik DS RS, predstavnik Občine Ormož)
2. Janez Erjavec (direktor Pomurskega sejma)
3. Franc Čuš (Gimnazija Ljutomer).

V letu 2022 in 2023 se bomo posebej posvetili razpravi o izvajanju poslanstva in delovanja U.A.T.. Delovanje U.A.T. bo v bodoče uspešno le, če bo dejansko koristilo in doprinašalo k celostnemu razvoju Slovenskih goric, Prlekije in Haloz ter celotne Slovenije. To delovanje pa mora zraven materialne in kulturne pomoči ciljnemu prostoru obsegati tudi močno moralno-etično komponento, ki je danes v globalnem kaotičnem svetu razdeljeni slovenski družbi nujno potrebna.

Osnutek pripravil:

Predsednik uprave viš. pred. spec. Dušan Gerlovič.
Maribor-Ljubljana, 1.6.2022